

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในภาคกลาง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังจะกล่าวต่อไป

ขั้นที่ 1 การศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า เอกสาร วารสาร บทความ หนังสือ คู่มือแผนการสอน หนังสือสถิติ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อผู้วิจัยจะได้ทราบถึงปัญหา แนวเหตุผลและสมมุติฐาน คำนิยาม ทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ขั้นที่ 2 การเลือกตัวอย่างประชากร

การเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ผู้วิจัยดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกจังหวัดที่ศึกษาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก ตามสัดส่วนร้อยละ 25 ของจำนวนจังหวัดทั้งหมดในภาคกลาง 27 จังหวัด ซึ่งแบ่งตามเขตภาคภูมิศาสตร์ ของสำนักงานสถิติการประถมศึกษาปี 2528 และกระจายอยู่ในเขตการศึกษา จำนวน 5 เขต คือ เขต 1 เขต 5 เขต 6 เขต 7 และเขต 12 โดยเลือกสุ่มตัวอย่างเพียงเขตการศึกษาละ 1 จังหวัดในเขตที่มีจำนวนจังหวัด 6 จังหวัด และสุ่มตัวอย่างเขตการศึกษาละ 2 จังหวัดในเขตที่มีจำนวนจังหวัดตั้งแต่ 7 จังหวัดขึ้นไป ยกเว้นเขตการศึกษาที่ 7 ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

เพราะเขตการศึกษาที่มีจังหวัดที่เป็นตัวแทนของจังหวัดในภาคกลางอยู่เพียงจังหวัดเดียว คือ จังหวัดนครสวรรค์ ได้จำนวนจังหวัดทั้งหมด 7 จังหวัด ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนจังหวัดและชื่อจังหวัดที่เลือกศึกษา จำแนกตามเขตการศึกษา

เขตการศึกษา	จำนวนจังหวัด	จังหวัดที่สุ่มตัวอย่างได้
1	6	นนทบุรี
5	6	กาญจนบุรี
6	7	ลพบุรี
		พระนครศรีอยุธยา
7	8	นครสวรรค์
12	7	ฉะเชิงเทรา
		ปราจีนบุรี

ขั้นที่ 2 เลือกอำเภอที่ศึกษาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยเลือกเฉพาะอำเภอเมืองทั้งหมดใน 7 จังหวัด ทั้งนี้เนื่องจากต้องการศึกษานักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง มีความพร้อมในด้านงบประมาณ สื่อการสอน การจัดการเรียนการสอนของครู สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเด็ก และทางด้านความรู้ และการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองมากกว่าที่อื่น ๆ โดยศึกษา 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี อำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี อำเภอเมืองจังหวัดลพบุรี อำเภอเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอเมืองจังหวัดนครสวรรค์ อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา และอำเภอเมืองจังหวัดปราจีนบุรี

ขั้นที่ 3 การเลือกโรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยเลือกเฉพาะโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ตามเกณฑ์การกำหนดขนาด

โรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 720 คนขึ้นไป และอยู่ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง แต่เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง มีจำนวนมากกว่า 1 โรงเรียนผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากเพียงจังหวัดละ 1 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 7 โรงเรียน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ชื่อโรงเรียนที่เลือกศึกษา จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน
นนทบุรี	วัดลานนาบุญ (น้อมหงสะเดชูปถัมภ์)
กาญจนบุรี	วัดไชยชมพลชนะสงคราม
ลพบุรี	เมืองใหม่ (ชลอราษฎร์รังสฤษดิ์)
พระนครศรีอยุธยา	ประตู่ชัย
นครสวรรค์	เขากบ
ฉะเชิงเทรา	อนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษดิ์
ปราจีนบุรี	อนุบาลปราจีนบุรี

ขั้นที่ 4 การเลือกตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยจัดกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละโรงเรียนเป็น 3 กลุ่ม ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง หมายถึง นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยทุกวิชาอยู่ในระดับ 3.00-4.00

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนกลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ยทุกวิชาอยู่ในระดับ 2.00-2.99

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ หมายถึง นักเรียนกลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ยทุกวิชาอยู่ในระดับ 1.00-1.99

ผู้วิจัยเลือกศึกษานักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ของทุกห้องเรียนที่มีการคละนักเรียนทุกระดับ โดยแบ่งจำนวนนักเรียนที่ศึกษาเป็นอัตราส่วน 3:3:3 ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ ตามลำดับ ได้จำนวนห้องละ 9 คน แต่เนื่องจากโรงเรียนที่เลือกศึกษาทั้งหมด 7 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนที่คละนักเรียนทั้ง 3 ระดับทุกห้องเรียน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดไชยชมพลชนะสงคราม โรงเรียนอนุบาลวัดพิตุลาราชรังษฤษฎ์ และโรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี ผู้วิจัยจึงศึกษาทุกห้องเรียน ส่วนโรงเรียนที่มีบางห้องเรียนคัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และห้องเรียนที่คัดเลือกเฉพาะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวมี 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดลานนาบุญ โรงเรียนประตูลี้ โรงเรียนเมืองใหม่ และโรงเรียนเขากบ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะห้องเรียนที่มีการคละนักเรียนทั้ง 3 ระดับเท่านั้น จากจำนวนห้องเรียนที่เลือกศึกษาของโรงเรียนทั้ง 7 โรงเรียนรวมจำนวนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมด 342 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามโรงเรียนในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	โรงเรียน	จำนวน ห้องเรียน ทั้งหมด	จำนวนห้อง เรียนที่ใช้ สุ่มตัวอย่าง	จำนวนตัวอย่าง ประชากรนักเรียน ที่สุ่มตัวอย่างได้
นนทบุรี	วัดลานนาบุญ (น้อมหงสะเดช อุปถัมภ์)	8	6	54
กาญจนบุรี	วัดไชยชุมพลชนะสงคราม	4	4	36
ลพบุรี	เมืองใหม่ (ชลอราษฎร์รังสฤษดิ์)	8	6	54
พระนครศรีอยุธยา	ประตู่ชัย	12	10	90
นครสวรรค์	เขากบ	6	5	45
ฉะเชิงเทรา	อนุบาลวัดพิตุลาราชรังสฤษดิ์	3	3	27
ปราจีนบุรี	อนุบาลปราจีนบุรี	4	4	36
	รวม	45	38	342

กลุ่มตัวอย่างนักเรียน นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของตนเอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองของ 7 จังหวัดในภาคกลาง ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) และในขั้นสุดท้ายของการเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยจัดกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละห้องเรียนที่มีการคละนักเรียนทุกระดับตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น 3 ระดับ ได้แก่ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ปานกลาง ต่ำ และแบ่งจำนวนนักเรียนที่ศึกษาออกเป็นอัตราส่วน 3 : 3 : 3 ตามลำดับ จะได้จำนวนนักเรียนจากแต่ละ

ห้องเรียน ห้องละ 9 คน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมดที่เลือกศึกษา 38 ห้องเรียน ซึ่งจะได้จำนวนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมด 342 คน

กลุ่มตัวอย่างครู ครูผู้ตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน คือ ครูที่ทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นและปฏิบัติการสอน รับผิดชอบ อบรม สั่งสอน ดูแลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นตัวอย่างประชากร ซึ่งมีจำนวนเท่ากับห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของทุกโรงเรียนที่ศึกษา คือ จำนวน 38 คน ประเมินพฤติกรรมนักเรียน 342 คน

กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง ผู้ปกครองผู้ตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน คือ บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ อบรมสั่งสอน เลี้ยงดู และดูแลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นตัวอย่างประชากร ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 342 คน

ตารางที่ 4 จำนวนข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของตัวอย่างประชากรทั้งหมด

ตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบสอบถามที่นำไปให้ตัวอย่างประชากรตอบ	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคำตอบสมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ได้	คิดเป็นร้อยละ
ครู* (38 คน)	342	342	100
ผู้ปกครอง (342 คน)	342	270	79
นักเรียน (342 คน)	342	342	100

*ครูจำนวน 38 คนนี้ แต่ละคนตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมนักเรียนในห้องเรียนของตนเอง ห้องละ 9 คน รวมเป็นตอบแบบสอบถามทั้งหมด 342 ชุด

ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับครูประ เมิณพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่โรงเรียน ในด้านคุณสมบัติที่ต้องการ เน้นและด้านชีวิตที่สงบสุข
2. แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองประ เมิณพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่บ้าน ในด้านคุณสมบัติที่ต้องการ เน้นและด้านชีวิตที่สงบสุข
3. แบบสอบถามสำหรับนักเรียนประ เมิณพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของตนเอง ในด้าน คุณสมบัติที่ต้องการ เน้นและด้านชีวิตที่สงบสุข

ลักษณะของเครื่องมือ

1. แบบสอบถามสำหรับครูประ เมิณพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย
  - 1) ความหมายของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ต้องการวัด
  - 2) รูปแบบของพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกที่โรงเรียนในแต่ละลักษณะ ที่ครู สามารถสังเกตและประเมินได้
  - 3) เกณฑ์ หรือระดับที่ใช้ประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 3 ระดับ คือ
    - 0 หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนไม่เคยทำเลย
    - 1 หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนทำเป็นบางครั้ง
    - 2 หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนที่ทำสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการวัด มี 2 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 : ด้านคุณสมบัติที่ต้องการเน้น มีจำนวน 7 คุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว
2. มีวินัยในตนเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ
3. ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน
4. รู้จักคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
5. มีขนัตริธรรมต่อคำวิจารณ์ และความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือหมู่เหล่า

6. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น
7. รู้จักทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ ผู้ตามที่ดี

ด้านที่ 2 : ด้านชีวิตที่สงบสุข มีจำนวน 6 คุณลักษณะ ดังนี้

1. รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อมและวิทยาการใหม่ ๆ
2. เข้าใจและศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ และนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน
3. รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพ
4. มีความคิดริเริ่มที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม
5. มีอิสระในการคิด แต่พร้อมที่จะยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล
6. รู้จักแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี

2. แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ปกครองผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศของผู้ปกครอง
2. อายุของผู้ปกครอง
3. อาชีพของผู้ปกครอง
4. รายได้ของผู้ปกครอง
5. ระดับวุฒิการศึกษาของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของ

นักเรียนประกอบด้วย

1. ความหมายของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ต้องการวัด
2. รูปแบบของพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกที่บ้านในแต่ละลักษณะที่ผู้ปกครองสามารถสังเกตและประเมินได้
3. เกณฑ์ หรือระดับที่ใช้ในการประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 3 ระดับ คือ

๑ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนไม่เคยทำเลย

1 หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนทำเป็นบางครั้ง

2 หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนทำสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการวัด มี 2 ด้าน เช่นเดียวกับแบบสอบถาม

สำหรับครูประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

3. แบบสอบถามสำหรับนักเรียนประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนซึ่งประกอบไปด้วย

1. ลักษณะของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในทางปฏิบัติของนักเรียน ซึ่งมีความหมายที่นักเรียนเข้าใจง่าย ชัดเจน

2. เกณฑ์ หรือระดับที่นักเรียนจะต้องประเมินตนเองว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับใด ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 3 ระดับ คือ

๐ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนไม่เคยทำเลย

1 หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนทำเป็นบางครั้ง

2 หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนทำสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

พฤติกรรมที่ต้องการวัดมี 2 ด้าน เช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับครูและผู้ปกครองประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านคุณสมบัติที่ต้องการเน้น และด้านชีวิตที่สงบสุข

2. รวบรวมความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดรวบยอด ความหมายเนื้อหาของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านคุณสมบัติที่ต้องการเน้น และด้านชีวิตที่สงบสุข จากหนังสือหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู และแผนการสอนของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มงานพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และจุดประสงค์ของการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ บทความ วารสาร เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. นำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรด้านคุณสมบัติที่ต้องการ เน้นและด้านชีวิตที่สงบสุข ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 13 คุณลักษณะ มากำหนดเป็นความหมายของแต่ละพฤติกรรม โดยมีลักษณะเป็นความหมายที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับกำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนที่สามารถสังเกตและประเมินได้

4. กำหนดรูปแบบหรือลักษณะของพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกจากพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทั้ง 13 คุณลักษณะ เพื่อให้ทราบว่าถ้านักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้ว จะแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างที่สามารถสังเกตและประเมินได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีหลักการและขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการวัด เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมหลักของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ขั้นที่ 2 แยกสมรรถภาพหรือพฤติกรรมหลักออกเป็นพฤติกรรมย่อย ได้แก่ พฤติกรรมที่สามารถสังเกตและประเมินได้จากผู้ที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดังกล่าวนี้

ขั้นที่ 3 กำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของแต่ละพฤติกรรมย่อยในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน

ขั้นที่ 4 นำพฤติกรรมที่กำหนดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ กันนั้นไปให้ครูและผู้ปกครองตรวจสอบและเลือกเฉพาะพฤติกรรมที่มีโอกาสเกิดขึ้น ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านก่อน แล้วจึงนำพฤติกรรมนั้นไปสร้างเป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมต่อไป

ขั้นที่ 5 สร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยกำหนดขอบข่ายเนื้อหาและลักษณะของเครื่องมือที่จะสร้างขึ้น

5. สร้างเครื่องมือตามขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดขึ้น โดยมีรูปแบบของเครื่องมือดังนี้

- 1) แบบสอบถามสำหรับครูประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน
- 2) แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน
- 3) แบบสอบถามสำหรับนักเรียนประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน

6. นำเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ ที่สร้างเรียบร้อยแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน ตรวจสอบเชิงเนื้อหา การใช้ภาษาและให้ความคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวประกอบด้วย

- 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรประถมศึกษา 3 ท่าน
- 2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

- 3) นักวิชาการ สังกัดกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 1 ท่าน
- 4) ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 1 ท่าน
- 5) ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในสายปฏิบัติการสอน 4 ท่าน

7. ปรับปรุงแบบสอบถามสำหรับครูประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน แบบสอบถามสำหรับนักเรียนประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 4 การทดลองเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามสำหรับครูประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน และ แบบสอบถามสำหรับนักเรียนประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูในสายปฏิบัติการสอนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองในภาคกลาง ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน แล้วนำมาปรับด้านภาษาที่ใช้ และปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ขั้นที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี กาญจนบุรี ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา และปราจีนบุรี เพื่อให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดดังกล่าว แจ้งขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเมือง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการแจ้งให้โรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างประชากร ทราบถึงการที่ผู้วิจัยจะไปเก็บข้อมูลจากครู ผู้ปกครอง และนักเรียน
2. กำหนดวันที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสำหรับครูประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน และ

นักเรียนประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนไปให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนตอบ และ
แจ้งให้ทางโรงเรียนทราบ

3. เก็บแบบสอบถามที่ให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนตอบ ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package
for the Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในวิธีการทางสถิติ ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของ
นักเรียน วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าร้อยละของคำตอบแต่ละข้อ

ส่วนที่ 2 การประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยครู ผู้ปกครอง และ
นักเรียนวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมิน
ค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนไว้ดังนี้

- 2 = พฤติกรรมที่นักเรียนทำสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย
- 1 = พฤติกรรมที่นักเรียนทำเป็นบางครั้ง
- 0 = พฤติกรรมที่นักเรียนไม่เคยทำเลย

จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมที่
พึงประสงค์ของนักเรียนในแต่ละชุดมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ = แทน ค่ามัชฌิมเลขคณิต

x = แทน ค่าคะแนน คือ 0, 1, 2

f = แทน จำนวนความถี่

$\sum fx$ = แทน ผลรวมของคะแนนคำตอบทั้งหมด

N = แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

เมื่อได้คะแนนจากการหาค่าเฉลี่ยแล้ว นำคะแนนที่ได้มากำหนดระดับของพฤติกรรม
ที่พึงประสงค์ของนักเรียน คือ

นักเรียนที่ได้คะแนนจากการประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในแต่ละชุดสูงกว่า $\bar{X}$ หมายความว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง

นักเรียนที่ได้คะแนนจากการประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในแต่ละชุดต่ำกว่า $\bar{X}$ หมายความว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยคะแนน ($\bar{X}$) จากการประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 50

หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. = แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x = แทน คะแนน

f = แทน ความถี่

$\sum fx$ = แทน ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ของคะแนนนั้นๆ

$\frac{\sum fx^2}{N}$ = แทน ผลบวกของผลคูณระหว่างความถี่กับค่าคะแนนยกกำลังสองหารด้วยจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด

$\left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2$ = แทน ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่ยกกำลังสองหารด้วยจำนวนประชากรทั้งหมดยกกำลังสอง

N = จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด

คำนวณหาค่าความสัมพันธ์ ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแยกคำนวณหาค่าความสัมพันธ์ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนจากการตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยครู
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน จากการตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยผู้ปกครอง
3. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน จากการตอบแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลแยกวิเคราะห์เป็น 3 กลุ่ม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เช่นเดียวกันทั้ง 3 กลุ่ม ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{\{N \sum x^2 - (\sum x)^2\} \{N \sum y^2 - (\sum y)^2\}}}$$

r_{xy} = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 x = ค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
 $\sum x$ = ผลรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
 y = ค่าคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน
 $\sum y$ = ผลรวมของคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน
 $N \sum x^2$ = ผลคูณระหว่างจำนวนนักเรียนทั้งหมด กับผลรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยกกำลังสอง
 $N \sum y^2$ = ผลคูณระหว่างจำนวนนักเรียนทั้งหมด กับผลรวมของคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ยกกำลังสอง
 $\sum x \sum y$ = ผลคูณระหว่างผลรวมของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับผลรวมของคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์
 $N \sum xy$ = ผลคูณระหว่างจำนวนนักเรียนทั้งหมด กับผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์
 N = จำนวนนักเรียนทั้งหมด

ทดสอบค่าสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .01 ของแต่ละกลุ่ม โดยใช้สูตร

$$t = \frac{r_{xy}}{\sqrt{1 - r_{xy}^2}} \cdot \sqrt{N - 2}$$

การแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หลังจากให้นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มาทดสอบค่าความมีนัยสำคัญแล้ว จึงนำมาแปลความหมายได้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

เมื่อค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1.00 (ประมาณ .70 ถึง .90) ถือว่า สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ .5 (ประมาณ .30 ถึง .70) ถือว่า สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และถ้าค่าสัมประสิทธิ์เข้าใกล้ .00 (ประมาณ .30 หรือต่ำกว่า) ถือว่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ (ประคอง กรรณสูตร, 2525)

ขั้นที่ 7 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยจากข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่นำเสนอ มาอภิปราย พร้อมทั้งผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาและปลูกฝังพฤติกรรม ที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ตลอดจนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย